

Městský úřad Podbořany

Mírová 615, 441 01 Podbořany

Odbor investic a památkové péče

vyřizuje: Šikl, telefon: 415 237 543

e-mail: sikl@podborany.net

Podbořany 14. 2. 2020
Spisová značka VÝSP/332/2020/Šik
Číslo jednací INV/3321/2020/Sik
Evidenční č. vitpodVD_122246

Obec Petrohrad
Petrohrad 146
439 85 Petrohrad

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Městský úřad Podbořany, odbor investic a památkové péče, jako věcně a místně příslušný orgán státní památkové péče ve smyslu ustanovení § 2 a § 3 písm. b) zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů, a věcně a místně příslušný správní orgán podle ustanovení § 66 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, podle ustanovení § 10 a § 11 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správního řádu“) a jako příslušný správní orgán státní památkové péče ve smyslu ustanovení § 29 odst. 2 písm. e) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění platných předpisů (dále jen „zákona o státní památkové péči“)

v y d á v á

v souladu s ustanovením § 149 odst. 1 správního řádu a v souladu s ustanovením § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči na základě žádosti o vydání závazného stanoviska pod č. j. INV/1418/2020/Sik ze dne 20. 1. 2020 od žadatele, kterým je **Obec Petrohrad, IČO 00480975, Petrohrad 146, 439 85 Petrohrad, v zastoupení starostkou obce Jitkou Dondovou**

ve věci

Lokální opravy fasády; podle předložené žádosti, v rozsahu: Bude provedena lokální oprava omítek vápennou maltovinou. Nově prováděné omítky budou vápenné, připravené budou z vápenného hydrátu. Omítky budou aplikovány přímo na zdivo bez užití podkladních sítí v tenkých vrstvách, budou zpracovány dřevěným hladítkem. V případě oprav soklu bude zachováno užití výraznější frakce drobných oblázků omítky. Nové a stávající omítky se budou na sebe bez přechodu navazovat, přechody budou přebroušeny. Bude opravena profilace kamenných prvků fasády (ostění). Lokální poruchy profilace ostění otvorů budou opraveny užitím umělého kamene. Doplnky budou dodržovat strukturu a barevnost stávajícího kamene. Rozsáhle narušené profilované prvky budou doplněny kamennou plombou, plomby budou z přírodního materiálu obdobných fyzikálních vlastností a barevnosti jako má stávající kámen. Totožné bude i jejich ruční kamenické opracování. Všechny kamenné prvky fasády budou opatřeny vápenným nátěrem. Ocelová obruč pod hlavní římsou bude zbavena koroze a opatřena nátěrem v barvě fasády. Veškeré nátěry omítek a kamene budou prováděny natěračskými štětkami.; kaple Věch svatých v obci Petrohrad na pozemku st. p. 72

v katastrálním území Petrohrad, který je zapsán v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 43492/5-1314

toto závazné stanovisko:

Městský úřad Podbořany, odbor investic a památkové péče, ve smyslu ustanovení § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči, konstatuje, že jsou zamýšlené stavební práce na lokálních opravách fasády kaple Věch svatých v obci Petrohrad na pozemku st. p. 72 v katastrálním území Petrohrad dle předložené projektové dokumentace „*Oprava fasády kaple Věch svatých*“ zpracované J. Spurným (Jaroslav Spurný, Příčná 216, 270 33 Jesenice) v lednu 2020 ve stupni podklady pro výběrové řízení

p ř í p u s t n é

za dodržení následujících podmínek:

1. Nově prováděné omítky budou vápenné, připravené budou z vápenného hydrátu. Omítkovinu je možno obohatit pouze o malé množství hydraulických pojiv (tras, bílý cement, římský cement), max. do 15 % celkového objemu pojiva. Odolnost omítek je dále možno modifikovat přidáním metakaolinu. Omítky budou aplikovány přímo na zdivo bez užití podkladních sítí v tenkých vrstvách. Nebudou srovnávány latí, pouze budou zpracovány dřevěným hladítkem. V případě oprav soklu bude zachováno užití výraznější frakce drobných oblázků omítky. Nové a stávající omítky se budou na sebe bez přechodu navazovat, přechody budou přebroušeny.
2. Lokální poruchy profilace ostění otvorů budou opraveny užitím umělého kamene. Doplnky budou dodržovat strukturu a barevnost stávajícího kamene. Rozsáhle narušené profilované prvky budou doplněny kamennou plombou, plomby budou z přírodního materiálu obdobných fyzikálních vlastností a barevnosti jako má stávající kámen. Totožné bude i jejich ruční kamenické opracování. Doplněna a opravena budou však jen ta poškození, která znemožňují odchodu srážkové vody, nebo jsou rozsáhlá, a proto zásadně degradují vzhled stavby. Drobná poškození, která tvoří patinu stáří a jsou odkazem historie stavby, budou zachována. Všechny kamenné prvky fasády budou opatřeny vápenným nátěrem.
3. K nátěru fasády nebude užit navržený nátěr na silikonové bázi.
4. V současné době předpokládáme obnovu barevnosti fasády v odstínu monochromního světlého pískového okru. Tato barevnost je ale pouze předpokládána, po výstavbě vnějšího lešení bude proveden orientační průzkum fasády s cílem detekovat starší vrstvy barevnosti. Konečná barevnost bude určena v rámci konzultační schůzky se zástupci státní památkové péče (MěÚ, NPÚ). Vzhledem k možným posunům v odstínech barev je nutné přesný barevný odstín fasády vybrat na základě vzorků rozměru min. 0,5 x 0,5 m provedených přímo na fasádě za účasti pracovníků státní památkové péče. O výsledku všech jednání bude proveden zápis.
5. Veškeré nátěry omítek a kamene budou prováděny natěračskými štětkami.

ODŮVODNĚNÍ

Kaple Věch svatých v obci Petrohrad nacházející se na pozemku st. p. 72 v katastrálním území Petrohrad je zapsána v Ústředním seznamu kulturních památek České republiky pod rejstříkovým číslem 43492/5-1314 a proto bylo ve výrokové části tohoto závazného stanoviska použito ustanovení § 14 odst. 1 zákona o státní památkové péči, které zní: „*Zamýšlí-li vlastník kulturní památky provést údržbu, opravu, rekonstrukci, restaurování nebo jinou úpravu kulturní památky nebo jejího prostředí, je povinen si předem vyžádat závazné stanovisko obecního úřadu obce s rozšířenou působností, a jde-li o národní kulturní památku, závazné stanovisko krajského úřadu.*“. Toto bylo učiněno podáním žádosti dne 20. 1. 2020.

Záměrem žadatele (*Obec Petrohrad, IČO 00480975, Petrohrad 146, 439 85 Petrohrad*) je realizace následujících prací:

- Bude provedena lokální oprava omítek vápennou maltovinou.
- Bude opravena profilace kamenných prvků fasády (ostění), zvažováno je opatření ostění vápenným nátěrem.
- Ocelová obruč pod hlavní římsou bude zbavena koroze a opatřena nátěrem v barvě fasády.
- Bude aplikován nátěr fasádní silikonové barvy Caparol Carbosol (na bázi silikonové emulze).

K předmětnému záměru byla vypracována projektová dokumentace „*Oprava fasády kaple Všech svatých*“ zpracovaná J. Spurným (Jaroslav Spurný, Příčná 216, 270 33 Jesenice) v lednu 2020 ve stupni podklady pro výběrové řízení. Dle žádosti jsou předpokládané náklady k předmětnému záměru odhadovány ve výši 600 000,- Kč. Termín provedení nebyl v žádosti specifikován. Investorem předmětného záměru je Obec Petrohrad, Petrohrad 146, 439 85 Petrohrad.

Účastník řízení předložil aktuální výpis z katastru nemovitostí ze dne 28. 1. 2020, kde vlastníkem pozemku st. p. 72 v katastrálním území Petrohrad je účastník řízení.

Kaple Všech svatých představuje zděnou solitérní sakrální stavbu situovanou na temeni Zámeckého vrchu (460 m. n. m.) v areálu torzálně dochované architektury hradu Petrohrad (Petršpurk). Stavba kruhového půdorysu je tvořena válcovým tělesem lodi, které je zastřešeno stanovou střechou. Jako střešní krytina je použit dřevěný šindel. Interiér stavby je přístupný výškově obdélným vstupním otvorem s kamenným ostěním s ušima. Loď prosvětluje šest půlkruhových termálních oken, otvory mají kamenná ostění. Okenní výplně jsou dřevěné, jednoduché, vnitřně členěné poutcem na dva segmenty, které jsou dále děleny svislými sloupky. Vnější plášť stavby je architektonicky členěn lizénovými rámci a hlavní římsou, která je profilována jako plně kladí. Vnější omítky jsou hladké, vápenné nebo vápenocementové. Barevná úprava povrchu je obtížně zřetelná v odstínu světlého pískového okru, na římsu kladí pak v barvě bílé. Části fasády výrazněji vystavené působení povětrnostních podmínek nenesou žádné zřetelné stopy barevné úpravy povrchu. Ve spodní části stavby je proveden vysoký sokl opatřený hrubě strukturovanou, letmo hozenou pohledovou omítkou s výraznější frakcí drobných oblázků. Interiér stavby je klenutý, vnitřní omítky jsou hladké, členěné soustavou pilastrů vynášejících kladí, vnitřní výmalba byla obnovena v roce 2018 v kombinaci okru a bílé barvy.

Objekt vzniknul jako barokní novostavba v areálu hradní zříceniny. Stavba je dobře zachována v původní hmotě, bez zásadních přestaveb. Stávající podoba fasády pochází z druhé poloviny 20. století.

Památkové hodnoty stavby jsou vysoké, jedná se o základní architektonický výraz, patinu stáří a přítomnost autentických i druhotně vložených stavebních konstrukcí (obvodové zdivo, klenba, vnitřní omítky s historickými nápisy atp.). Objekt je rovněž hmotným dokladem stavební činnosti Černínů a utváření krajiny navazující na zámecký areál a jeho park. Stavba je výrazným krajinnotvorným prvkem a je uplatňována v dálkových pohledech. Objekt se všemi svými konstrukcemi představuje jedinečný hmotný pramen, který je nositelem informací o svém vlastním stavebně historickém vývoji, rovněž je využitelný k obecnému studiu vývoje konstrukčních technik a postupů. Prioritním zájmem odborné složky státní památkové péče je zachování maximálního možného množství autentické materie stavby, která vytváří základní hodnotu autenticity stavební památky a je elementárním faktorem hodnotové kvalifikace (*k pojmu a významu autenticity viz Dokument o autenticitě z Nara - 1994, bod č. 10*). Nutné je respektovat nejen hmotu stavby, ale rovněž její konstrukce, materiálovou podstatu a provedení charakteristických detailů. Tyto požadavky jsou formulovány nejen v rámci ústavního pořádku ČR, ale rovněž vychází ze základních metodických dokumentů, které jsou uplatňované v soudobé památkové péči. Jedná se např. o Úmluvu o ochraně architektonického dědictví Evropy, která v čl. 4, odst. 2 uvádí, že „*předejde znetvoření, zchátrání nebo demolici chráněných statků*“ nebo o Chartu z Burry, která definuje péči o místa s kulturním významem a v článku 8 „*vyžaduje, aby se zachovaly příslušné pohledové vazby a jiné vztahy, které přispívají ke kulturnímu významu místa. Aspekty pohledových vazeb mohou zahrnovat využívání, prostorové uspořádání, objem, formu, měřítko, charakter, barvu, strukturu a materiály.*“.

Vnější omítky vykazují lokální poruchy omítek, které jsou výrazněji vystaveny působením klimatických podmínek. Na fasádě jsou rovněž patrné druhotné vysprávký a plomby, vzniklé např. při sanaci statických poruch stavby atp.

Správní orgán zamýšlené stavební práce dále konzultoval s místním stavebním úřadem, který konstatoval, že uvedené stavební práce vyžadují ohlášení vydávané stavebním úřadem.

K předmětnému záměru si správní orgán dne 23. 1. 2020 vyžádal ve smyslu ustanovení § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči písemné vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Ústí nad Labem.

Vzhledem ke skutečnosti, že správnímu orgánu jsou známy všechny podstatné skutečnosti a žádost poskytuje dostatečný podklad pro posouzení, bylo upuštěno od ústního jednání spojeného s místním šetřením.

Dne 11. 2. 2020 obdržel správní orgán písemné vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Ústí nad Labem pod č. j. NPU-351/8856/2020 ze dne 10. 2. 2020, ve kterém na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že realizace prací **není v rozporu se zájmem na ochranu výše uvedených kulturně historických hodnot v případě, že budou uloženy níže uvedené podmínky:**

1. *Nově prováděné omítky budou vápenné, připravené budou z vápenného hydrátu. Omítkovinu je možno obohatit pouze o malé množství hydraulických pojiv (tras, bílý cement, římský cement), max. do 15 % celkového objemu pojiva. Odolnost omítek je dále možno modifikovat přidáním metakaolinu. Omítky budou aplikovány přímo na zdivo bez užití podkladních sítí v tenkých vrstvách. Nebudou srovnávány latí, pouze budou zpracovány dřevěným hladítkem. V případě oprav soklu bude zachováno užití výraznější frakce drobných oblázků omítky. Nové a stávající omítky se budou na sebe bez přechodu navazovat, přechody budou přebroušeny.*
2. *Lokální poruchy profilace ostění otvorů budou opraveny užitím umělého kamene. Doplnky budou dodržovat strukturu a barevnost stávajícího kamene. Rozsáhle narušené profilované prvky budou doplněny kamennou plombou, plomby budou z přírodního materiálu obdobných fyzikálních vlastností a barevnosti jako má stávající kámen. Totožné bude i jejich ruční kamenické opracování. Doplněna a opravena budou však jen ta poškození, která znemožňují odchodu srážkové vody, nebo jsou rozsáhlá, a proto zásadně degradují vzhled stavby. Drobná poškození, která tvoří patinu stáří a jsou odkazem historie stavby, budou zachována. Všechny kamenné prvky fasády budou opatřeny vápenným nátěrem.*
3. *K nátěru fasády nebude užit navržený nátěr na silikonové bázi.*
4. *V současné době předpokládáme obnovu barevnosti fasády v odstínu monochromního světlého pískového okru. Tato barevnost je ale pouze předpokládána, po výstavbě vnějšího lešení bude proveden orientační průzkum fasády s cílem detekovat starší vrstvy barevnosti. Konečná barevnost bude určena v rámci konzultační schůzky se zástupci státní památkové péče (MěÚ, NPU). Vzhledem k možným posunům v odstínech barev je nutné přesný barevný odstín fasády vybrat na základě vzorků rozměru min. 0,5 x 0,5 m provedených přímo na fasádě za účasti pracovníků státní památkové péče. O výsledku všech jednání bude proveden zápis.*
5. *Veškeré nátěry omítek a kamene budou prováděny natěračskými štětkami.*

s následujícím odůvodněním:

- Ad podmínka č. 1: Podmínka upřesňuje prováděcí postup aplikace nových omítek a jejich složení tak, aby byly zachovány optimální vlastnosti tradiční vápenné omítky – vysoká prodyšnost, odolnost proti biokorozním procesům, příznivá pH i celková šetrnost k podkladu. Přidání metakaolinu může pozitivně ovlivnit trvanlivost omítek, jedná se o historicky užívanou metodu obohacování omítek pucolánovými přísadami. Podmínka zároveň vylučuje možné užití některých soudobých postupů. Užití podkladních sítí je nevhodné, negativně ovlivňuje vzhled omítek i způsob jejich stárnutí – často např. dochází k pohledovému propsání sítě do lícových vrstev omítky. Tradiční zpracování omítek hladítky zajistí rovnoměrnou distribuci vody v omítky. Užití hrubší omítky vychází ze stávající úpravy omítek, která je pro úpravy soklů obvyklá a zvyšuje životnost soklových omítek.

- *Ad podmínka č. 2: Podmínka upřesňuje způsob opravy profilace stávajícího ostění oken a dveří. Doplnky kamenických prvků musí respektovat materiál, povrchové opracování i profilaci prvků doplňovaných, aby nebyla narušena materiálův skladba a tím i historická věrohodnost a vzhled stavby. Je nepochybné, že historicky byly kamenické prvky opatřené nátěrem. Realizace vápenného nátěru přispěje nejen ke sjednocení barevnosti fasády (na níž by železité červenavé pískovce okenních ostění působily rušivě), ale rovněž k ochraně kamenných prvků.*
- *Ad podmínka č. 3: Navržený fasádní nátěr na bázi silikonové emulze je pro historické objekty zcela nevhodný. Oprava fasád musí být provedena tradičními (na domě v minulosti použitými) materiály a postupy (viz Úmluva o ochraně architektonického dědictví Evropy - v čl. 10, odst. 5 ČR společně s ostatními signatáři „...podporuje užívání a rozvoj tradičních dovedností a materiálů jako nezbytných složek pro budoucnost architektonického dědictví“). Při opravě tak bude zopakováno materiálové složení fasády. Jedině tak bude docíleno rehabilitovaného vzhledu fasády a požadovaných kvalit doplňovaných i stávajících omítek. Navržená silikonová omítka je materiálově i esteticky nevhodná pro použití na historické objekty či objekty, které se nachází v plošně památkově chráněných územích. Průběh stárnutí silikonu není založen na postupné změně sytosti (tato barva na rozdíl od minerálních materiálů přirozeně nepatinuje), ale na trvalém udržení odstínu, jenž při větším zanesení nečistotami působí značně výrazně a nepřirozeně. Jednotná barevnost silikonových nátěrů působí v plošně památkově chráněných územích rušivě a to především díky užitým umělým pigmentům, které neodpovídají tradiční historické barevnosti. Při obnově památky je nezbytné upřednostnit užití historických typů nátěrů, resp. jejich současných modifikací. Výhodou nátěrů tradičních (na vápenné bázi) jsou také jedinečné optické vlastnosti, živost nátěru reagující se vzdušnou vlhkostí nebo schopnost důstojného stárnutí a patinování, které soudobé nátěry postrádají.*
- *Ad podmínka č. 4: V současné době je velmi obtížné stanovit správné barevné řešení fasády. Současný stupeň poznání je proto nezbytné rozšířit částečným průzkumem omítek po výstavbě lešení (byť není předpokládán výraznější zásah do omítek, vzhledem k charakteru lokálních oprav). Uvedenou barevnost vnímáme pouze jako předpokládanou, její stanovení vychází především ze stávající úpravy fasády. Účastí pracovníků památkové péče při stanovování definitivní podoby fasády bude naplněn požadavek v ustanovení § 29 a 32 zákona o státní památkové péči na odborný dohled odborné organizace a dozor orgánu státní památkové péče. Zároveň plyne z povahy věci, že případné dílčí usměrnění (upřesnění) může být uplatněno pouze v přítomnosti dotčených stran.*
- *Ad podmínka č. 5: Charakter nátěru a jeho kvalita se výrazným způsobem odvíjí od způsobu aplikace. Podmínka proto stanovuje tradiční řemeslný způsob aplikace fasádních nátěrů štětkami. Tento postup umožňuje např. i vznik mírných aplikačních stop, které patří mezi charakteristické detaily fasád historických objektů.*

Doporučení:

Fasádní nátěr doporučujeme realizovat formou modifikovaného vápenného nátěru, který představuje tradiční historický fasádní nátěr s příznivými chemickými i fyzikálními vlastnostmi a vysokou reverzibilitou.

Účastníku řízení byla dne 12. 2. 2020 dána možnost nahlédnout do spisu tohoto řízení v souladu s ustanovením § 38 správního řádu a podle ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu se vyjádřit k podkladům pro rozhodnutí. Účastník neměl žádné námítky ani připomínky.

Správní orgán shledal podklady za dostačující, posoudil je jednotlivě i v jejich vzájemných souvislostech a dospěl k závěru, že předmětné stavební práce na lokálních opravách fasády kaple Věch svatých v obci Petrohrad na pozemku st. p. 72 v katastrálním území Petrohrad dle předložené projektové dokumentace „Oprava fasády kaple Věch svatých“ zpracované J. Spurným (Jaroslav Spurný, Příčná 216, 270 33 Jesenice) v lednu 2020 ve stupni podklady pro výběrové řízení jsou **přípustné při splnění podmínek uvedených ve výrokové části tohoto závazného stanoviska.**

Správní orgán vycházel při vydání tohoto závazného stanoviska z následujících podkladů:

1. Žádost o vydání závazného stanoviska pod č. j. INV/1418/2020/Sik ze dne 20. 1. 2020 od žadatele, kterým je Obec Petrohrad, IČO 00480975, Petrohrad 146, 439 85 Petrohrad, v zastoupení starostkou obce Jitkou Dondovou.
2. Informace o pozemku z ČÚZK ze dne 20. 1. 2020.
3. Výpis z katastru nemovitostí a kopie katastrální mapy ze dne 28. 1. 2020.
4. Výpis údajů z registru osob pro orgány veřejné moci ze dne 22. 1. 2020 (Obec Petrohrad).
5. Projektová dokumentace „*Oprava fasády kaple Všech svatých*“ zpracovaná J. Spurným (Jaroslav Spurný, Příčná 216, 270 33 Jesenice) v lednu 2020 ve stupni podklady pro výběrové řízení.
6. Písemné vyjádření Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Ústí nad Labem pod č. j. NPU-351/8856/2020 ze dne 10. 2. 2020.
7. Protokol o seznámení s podklady pro vydání závazného stanoviska ze dne 12. 2. 2020.
8. Informace o pozemku z ČÚZK ze dne 14. 2. 2020.

Veškeré změny a další doplňky oproti předloženému záměru je nutno předem odsouhlasit s orgány státní památkové péče.

V předmětné věci je věcně příslušným orgánem místní stavební úřad. Vzhledem k tomu, že vydání tohoto závazného stanoviska není samostatným rozhodnutím ve správním řízení, ale jedná se o úkon učiněný věcně a místně příslušným orgánem státní památkové péče, jehož obsah je závazný pro rozhodnutí věcně a místně příslušného stavebního úřadu, vydává správní orgán uvedenou přípustnost prací ve formě závazného stanoviska ve smyslu ustanovení § 149, odst. 1 správního řádu.

Závazné stanovisko je vydáváno jako podklad (vyjádření) dotčeného orgánu pro řízení vedené věcně a místně příslušným stavebním úřadem.

POUČENÍ

Toto závazné stanovisko nemá povahu samostatného správního rozhodnutí, nelze se proti němu odvolat, jeho obsah lze napadnout pouze v rámci odvolání podaného proti rozhodnutí ve věci samé (ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu).

Ing. Milan Ohanka
vedoucí odboru
oprávněná úřední osoba

otisk úředního razítka

Obdrží:

Účastník řízení:

Obec Petrohrad, ID DS: y5qa333

sídlo: Petrohrad 146, 439 85 Petrohrad

Na vědomí:

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem, ID DS: 2cy8h6t

sídlo: Podmokelská 1/38, 400 07 Ústí nad Labem – Krásné Březno

Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem, ID DS: 2cy8h6t

sídlo: Podmokelská 1/38, 400 07 Ústí nad Labem - Krásné Březno

Vlastní